

Om *Det Andet Hold* af Line Knutzon

Af: Dramaturg og Projektleder for Dramatikværket Malene Hedetoft

Line Knutzon starter altid fra karaktererne, når hun skaber et stykke dramatik. Men at skrive et stykke med ikke mindre end 13 selvstændige og unikke karakterer er nu alligevel noget af en bedrift. Det var derfor altafgørende at have et hold unge af kød og blod med i udviklingen af stykket. 13 unge teaterlever i alderen 14-18 år fra Filurens Skole for Teater og Dans blev derfor knyttet til Line Knutzons tekstudviklingsforløb og arbejdede over et halvt år med stykket sammen med Line Knutzon.

Efter Line Knutzons allerførste møde med de 13 teaterlever, hvor hun havde set dem arbejde med teaterlege og improvisationsøvelse samt fået en god snak om stort og småt med holdet, drog hun hjem med et portrætfoto af hver af spillerne i lommen og skrev, hvad hun kalder en urtekst til hver af spillere.

Urtekster

En urtekst fra Line Knutzons hånd er en halv sides tekst, der på den ene eller anden måde rummer kimen til en karakter. Det kan f.eks. være et dagbogsnotat, et klagebrev eller en fødselsdagsinvitation. En tekst som i form og/eller indhold slår et karaktertræk eller en særegen sproglig kvalitet an. De 13 urtekster er med i Forlaget Dramas udgivelse af *Det andet hold*, og udover at være ganske morsom læsning, er de et fremragende pædagogisk redskab, hvis man vil arbejde med forståelsen af stykkets karakterer.

Med hver deres urtekst i hånden gik de 13 teaterlever i gang med at skabe fulde karakter og give dem fysisk liv. Så da Line Knutzon igen kom på besøg, var hendes urtekster forvandlet til 13 levende karakterer på scenegulvet. Herefter fulgte en proces med masser af improvisationer, hvor de 13 karakterer blev sat til at møde hinanden på kryds og tværs i forskellige situationer. Inspireret af dette

arbejde skrev Line Knutzon et væld af løse scener. Scener der blev afprøvet på gulvet og kommenteret af de unge sideløbende med, at Line Knutzon skrev flere scener. Over et langt forløb blev der klippet og redigeret i tekstmaterialet og bokset med at finde en form og fortælling, som kunne knytte alle disse 13 selvstændige skæve karakterer sammen i ét stykke.

Det er derfor heller ikke overraskende, at det er karaktererne og ikke i handlingen, der bærer *Det Andet Hold*. Det er i alle sprækkerne ind til karaktererne og deres skæbnefortællinger, at stykkets energi ligger. F.eks. Adams monolog om dengang han faldt ned i et hul i skolegården og måtte sidde der og modtage undervisning i 3 måneder, og hvordan han ikke mindst pga. et snefald på halvanden meter desværre gik glip af meget lærdom. Eller i rengøringsscenen mellem Mette og Anja, der på en aparte og skæv måde betror sig til hinanden og bliver hinandens støtter og hjælpere.

Men også helt nede i enkelte replikker skaber Line Knutzon sprækker af indsigt i karaktererne. F.eks. Andreas' replik i den allerførste scene "Jeg vil bare sige, at det er normalt at man deler folk op. Jeg er tit blevet delt op". Lynhurtigt får Line Knutzon her tegnet karakteren Andreas, som en person, der er vant til og ganske finder sig i at blive skubbet tilfældigt rundt af autoriteter.

Line Knutzon og det finurlige sprog

En særlig kvalitet ved Line Knutzons dramatik er hendes helt finurlige sproglighed. Hendes evne til sprogligt at sende os helt ud i det grotesk absurde samtidig med, at vi som publikum så nemt som ingenting genkender og identificerer os med karaktererne. Når vi griner, griner vi med og ikke af karaktererne.

Line Knutzon har en evne til sprogligt at visualisere og konkretisere ved at omsætte det indre til noget konkret ydre. Dette træk rydder det sproglige felt for klicheer og åbner for et helt selvstændigt billedrum med en overrumplende humor og rigelig plads til læserens/publikums meddigtende fantasi.

Metaforer og symboler

Thomas Bredsdorff har i sin bog *Med andre ord* en sondring mellem at bruge sproget metaforisk og symbolsk, som det er interessant at introducere her. Ved en metaforisk brug af sproget bygges der mere eller mindre eksplicit på en direkte sammenligning, hvor realplanet – via lighed med – overføres til og afbildes på billedplanet. Her er det grundlæggende, at der siges et, men menes noget andet. Ved en symbolsk brug af sproget har vi derimod at gøre med

fortællinger, der hænger glimrende sammen i sig selv, men som dog samtidig også står for noget andet. Altså en sprogbrug, hvorom det gælder, at det, der siges, både betyder det, der siges, og samtidig også betyder noget andet.

Adams monolog om at sidde i hullet i skolegården er et glimrende eksempel på symbolsk sprogbrug. Her har vi en fortælling, der hænger glimrende sammen i sig selv, men som samtidig også står for noget andet. Det er ikke noget med at Adam siger ”Jeg hadede at gå i skole for det føltes som om jeg sad i et hul i skolegården”. Adams beretning om at sidde i hullet er tværtimod den skinbarlige virkelighed for karakteren, og det er kun os som læsere eller publikum, der afkoder, at den også symboliserer en elendig skolegang.

Til videre inspiration:

forfatterweb.dk/oversigt/knutzon-line

gymnasieforedrag.dk

Birgitte Hesselaa har skrevet en glimrende bog om Line Knutzons dramatik og de sproglige og dramaturgiske greb, hun benytter sig af:
Hesselaa, Birgitte: ”Vi lever i en tid”. København, Borgen, 2001.

For uddybning af Thomas Bredsdorffs forståelse af metaforisk og symbolsk sprogbrug:
Bredsdorff, Thomas: ”Med andre ord”. København, Gyldendal, 1996. (særligt kapitel 5 ”Frem fra Platon – lille symbolteori”)